

Latvijas Kinoloģiskās Federācijas **Latvijas kurtu un kursinga kluba Ciltsdarba nolikums.**

Saturs.

1. Vispārējā daļa.
2. Audzētājs un vaislas suņa īpašnieks.
3. Priekšnoteikumi vaislas dzīvnieku izmantošanai.
4. Vaislas skates kārtība.
5. Pārošanas atļauja.
6. Pārošanas kārtība.
7. Metiena kontrole.
8. Dokumentu noformēšana.
9. Kucēnu skate.
10. LKKK valdes un ciltsdarba vadītāja pienākumi.
11. Pārkāpumi.

1. Vispārējā daļa.

- 1.1. Latvijas kurtu un kursinga klubs (turpmāk tekstā – LKKK) ciltsdarbā vadās pēc Starptautiskās Kinoloģiskās federācijas (Fédération Cynologique Internationale, turpmāk tekstā – FCI) un Latvijas Kinoloģiskās Federācijas (turpmāk tekstā – LKF) ciltsdarba reglamenta (turpmāk tekstā – reglaments). Šķirnes kluba uzstādītās prasības ir obligātas visu attiecīgās šķirnes suņu izmantošanai ciltsdarbā LKF ietvaros.
- 1.2. Ciltsdarba nolikuma mērķis ir plānveidīga ciltsdarba veikšana, lai iegūtu pilnvērtīgus, šķirnes standartam atbilstošus, funkcionāli veselus ar nosvērtu psihi un veselīgu iedzimtību dzīvniekus.
- 1.3. Ciltsdarba vadītājs kontrolē kurtu šķirņu suņu selekcijas darbu un šī nolikuma prasību izpildi.
- 1.4. Izņēmuma gadījumus, kas saistīti ar atkāpēm no LKKK ciltsdarba nolikuma prasībām, izskata LKKK valde, pamatojoties uz kluba biedra rakstveida iesniegumu. LKKK valde pieņem lēmumu katrā atsevišķā gadījumā.
- 1.5. LKKK veic ciltsdarbu tikai ar FCI X grupas šķirnēm, kā arī Sicīlijas kurtu un Faraonu suni no FCI V grupas.

2. Audzētājs un vaislas suņa īpašnieks.

- 2.1. Vaislas suņa vai kuces īpašnieks ir fiziska persona, kura iegādājusies dzīvnieku likumīgā ceļā un var to pierādīt uzrādot atbilstošus dokumentus.
- 2.2. Audzētājs ir vaislas kuces īpašnieks vai tās nomnieks uz kuces pārošanas vai metiena dzimšanas brīdi. Atsavinot suni nomā, līgums stājas spēkā ar brīdi, kad tas reģistrēts klubā ar ciltsdarba vadītāja parakstu un kluba zīmogu. Nomas līgums 7 dienu laikā jāiesniedz LKF ciltsgrāmatā.
- 2.3. Par audzētāju var būt Latvijas Republikas iedzīvotājs, kuram ir 2006.gada 24.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 266 *Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņa apmācībai* (turpmāk tekstā – noteikumi) noteiktais izglītību apliecinātais dokuments. (skat. pielikumu Nr.1)
- 2.4. Vaislas suņa īpašniekam jābūt kāda no LKF kluba biedram, ja viņa pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvija.
- 2.5. Kucēnu metienam jābūt dzimušam un apsekotam Latvijas Republikā.

3. Priekšnoteikumi vaislas dzīvnieka izmantošanai.

- 3.1. Ciltsdarbā var izmantot tikai veselus, visām standarta prasībām atbilstošus suņus un kuces ar stabilu nervu sistēmu, labā kondīcija un kuru ciltsraksti ir reģistrēti LKF Ciltsgrāmatā vai Reģistrā. Ciltsdarbā netiek izmantoti dzīvnieki ar iedzimtiem defektiem.
- 3.2. Lai vaislas suni vai kuci varētu izmantotu ciltsdarbā, uz pārošanas brīdi jābūt izpildītām sekojošām pamatprasībām:
 - 3.2.1. jāiziet vaislas skate LKKK;
 - 3.2.2. jāsaņem vismaz divi eksterjera novērtējumi, viens no tiem – LKF nacionālajā vai starptautiskajā izstādē, otrs – LKKK specializētajā izstādē;
 - 3.2.3. suņiem jānopelna divas atzīmes „teicami” atklātajā klasē (līdz 2.5 gadu vecumam atzīmes var būt saņemtas junioru vai starpklasē, bet vismaz vienai atzīmei jābūt saņemtai LKKK specializētajā izstādē),
 - 3.2.4. kucēm jānopelna divas atzīmes ne zemāk kā „ļoti labi” atklātajā klasē (līdz 2.5 gadu vecumam atzīmes var būt saņemtas junioru vai starpklasē, bet vismaz vienai atzīmei jābūt saņemtai LKKK specializētajā izstādē).
 - 3.2.5. Jābūt reģistrētiem LDC(Lauksaimniecības datu centra) mājas(istabas) dzīvnieku reģistrā.
- 3.3. Minimālais vaislas vecums uz pārošanas brīdi:

	Suņiem	Kucēm
Afgāņu kurts	15 mēn.	22 mēn.
Azavaks	15 mēn.	22 mēn.
Greihaunds	15 mēn.	22 mēn.
Īru vilku suns	15 mēn.	22 mēn.
Krievu vēja suns	15 mēn.	22 mēn.
Levrete	15 mēn.	18 mēn.
Vipets	15 mēn.	18 mēn.

- 3.4. Maksimālais vaislas vecums visām klubā esošām šķirnēm: suņiem bez vecuma ierobežojumiem, atkarībā no suņa vispārējā stāvokļa, kucēm līdz 8 gadiem uz pārošanas brīdi.
- 3.5. Klubs ir tiesīgs pieprasīt veterinārārsta atzinumu (izziņu) par vaislas dzīvnieka veselības stāvokli un piemērotību vaislai.
- 3.6. Atkārtots metiens vaislas kucei nākamajā kalendārajā gadā, vai ne ātrāk, kā pēc 10 mēnešiem.

4. Vaislas skates kārtība.

- 4.1. Afgāņu kurtiem un greihaundiem pirms to izmantošanas vaislā pie sertificēta vetārsta jāveic obligāta pārbaude uz acu slimībām.
- 4.2. Īru vilku šķirnes suņiem jāveic sekojošas veselības pārbaudes:
 - 4.2.1. elkoņa un gūžas locītavas displāzijas pārbaude – Latvijā jauniešiem suņiem obligāta, Latvijā dzīvojošiem un audzētiem suņiem rekomendējama.
 - 4.2.2. sertificēta sirds pārbaude vismaz 2 reizes suņa dzīvē: pirmo reizi ne ātrāk par 15 mēnešu vecumu, otro reizi pēc 4 gadu vecuma. Ja izmeklēšanas rezultātā ir norādīts par atkārtotu pārbaudes veikšanu, tā ir obligāti jāveic. Sirds pārbaudes ir iespējams veikt pie sertificēta vetārsta Latvijā („Mazo brāļu hospitālis”), Igaunijā („Tartu universitātes klīnika”) vai citu Eiropas valstu sertificētās klīnikās.
 - 4.2.3. Vaislā tiek izmantoti tikai veseli suņi, bez konstatētas sirds patoloģijas, saskaņā ar ārsta slēdzienu.
- 4.3. Pie ciltsdarba tiek pielaisti īru vilku suņi ar gūžas locītavas displāzijas pakāpi A,B,C un elkoņa locītavas displāzijas pakāpi 0, 1, 2. Izmantojot vaislā kuci ar gūžas locītavas displāzijas pakāpi C, tai jāpiemeklē partneris ar labākiem rādītājiem – A, B.
- 4.4. Vipeta un levretes šķirnes suņiem vaislas skates laikā tiek veikta auguma mērīšana, aizpildot auguma mērījumu kartīti. Mērījumus veic 3 ciltsdarba vadītāja pieaicināti kluba biedri vai LKKK valdes locekļi, no kuriem obligāti viens ir kinologs vai eksperts. Mērījumi tiek veikti ar sertificētu mērāmo. Tiem suņi, kuriem vaislas skate veikta līdz 2009.gada 1.jūnijam, jāveic tikai mērīšana.

- 4.5. Pie ciltsdarba tiek pielaisti suņi, kas atbilst šķirnes standartā norādītajiem auguma izmēriem: levretēm – no 32–38 cm. Vipeti standartā noteiktais augums: suņiem no 47–51 cm, kucēm no 44–47 cm.
- 4.6. Lai saņemtu atļauju izmantošanai ciltsdarbā, vipetu un levretes šķirnes vaislas suņiem un kucēm, kuri pārsniedz standartā noteikto augumu, audzētājam jāraksta pamatots iesniegums LKKK valdei. Obligāti jāuzrāda plānotais vaislas partneris, un katrs gadījums atkarība no atkāpes lieluma, tiek izskatīts atsevišķi. Tas attiecināms arī uz iepriekš vaislā izmantotiem suņiem.
- 4.7. Ja dzīvnieks kāda iemesla dēļ nesaņem atļauju izmantošanai ciltsdarbā, tad vaislas kartē šim iemeslam jābūt atzīmētam. Nākošā vaislas skate atļauta ne agrāk kā pēc 6 mēnešiem. Ja dzīvnieks atkārtoti nesaņem atļauju izmantošanai ciltsdarbā, tad to ir aizliegts izmantot ciltsdarbā visu mūžu.
- 4.8. Vaislas suņa un / vai kuces īpašniekam jāiesniedz LKKK valdei ciltsrakstu kopija, divas izstāžu apraksta lapas, veterinārārsta izziņa par šķirnei noteikto obligāto veselības pārbažu rezultātiem (ja tādi ir nepieciešami). Uz iesniegto dokumentu pamata tiek aizpildīta vaislas kartiņa.

5. Pārošanas atļauja.

- 5.1. Pārošanas atļauju audzētājs vai audzētavas īpašnieks saņem klubā **pirms pārošanas**. Pārošanas atļauju ciltsdarba vadītājs apstiprina ar savu parakstu, kluba zīmogu un reģistrē kluba pārošanas uzskaites grāmatā.
- 5.2. Kuces īpašniekam ne vēlāk, kā viena mēneša laikā pēc pārošanas, jānodod ciltsdarba vadītājam pārošanas atļaujas viens eksemplārs ar aizpildītu pārošanas aktu, kas apstiprināts ar vaislas suņa un kuces īpašnieku parakstiem.
- 5.3. Par pārošanas apmaksas veidu suņa un kuces īpašnieki vienojas pirms pārošanas, norādot to līgumā.

6. Pārošanas kārtība.

- 6.1. Vaislas kuces īpašniekam ir tiesības pārot kuci ar vaislas suni pēc paša izvēles vai pēc ciltsdarba vadītāja ieteikuma. Kuces īpašnieka pienākums ir kuces pārošanai izmantot tikai tādu vaislas suni, kurš atbilst visām nolikuma prasībām.
- 6.2. Gadījumā, ja ciltsdarba vadītājs uzskata, ka audzētāja izvēlētais vaislas suns nav piemērots konkrētās kuces pārošanai, bet audzētājs uzstāj uz savu izvēli, viņam jāraksta apliecinājums par to, ka ir brīdināts par iespējamiem nevēlamiem pārojuma rezultātiem.
- 6.3. Uz pārošanas brīdi kucei jābūt vakcinētai un līdz vakcinācijas derīguma termiņa beigām jābūt atlikušiem ne mazāk kā 3 mēnešiem. Sunim pārošanas brīdī arī jābūt vakcinētam un vakcinācijas termiņš nedrīkst pārsniegt 1 gadu.
- 6.4. Ne vēlāk kā nedēļu pirms pārošanas kuce ir jāapstrādā pret iekšējiem un ārējiem parazītiem.
- 6.5. Vēlams pirms pārošanas atļaujas saņemšanas pārbaudīt vaislas suni un kuci uz dzimumorgānu infekcijām (stafilokoku, streptokoku, hlamīdijām u.c.). Vaislas suņa īpašnieks ir tiesīgs pieprasīt no kuces īpašnieka izziņu par pārbaudi. Vaislas kuces īpašniekam ir tādas pašas tiesības.
- 6.6. Audzētājam iepriekš jāvienojas ar suņa īpašnieku par pārošanas dienu un vietu. Ja tas ir nepieciešams, jāpieaicina instruktors, kurš palīdz pārošanas laikā.
- 6.7. Pārošanas laikā vaislas suņa un kuces īpašniekam jāparaksta pārošanas akts, kurā jāuzrāda visas apmaksas formas, kuras tiks veiktas ar suņa īpašnieku. Klubs neatbild par pārošanas norēķinu saistībām starp suņa un kuces īpašniekiem.

7. Metiena kontrole.

- 7.1. Audzētājam kuce grūsnības laikā jānodrošina ar pilnvērtīgu barību, vitamīniem un pastaigām.
- 7.2. Audzētājam un audzētavas īpašniekam ir pienākums **trīs dienu laikā** pēc metiena piedzimšanas rakstiski paziņot LKKK ciltsdarba vadītājam par kucēnu piedzimšanu.

- 7.3. Metienu apskata 2 reizes tā audzēšanas vietā : 3–5 dienu laikā pēc kucēnu dzimšanas un pēc 8 nedēļu vecuma, audzētavā – tikai pēc 8 nedēļu vecuma. Pie audzētājiem, kuriem tas ir pirmais metiens, klubs nepieciešamības gadījumā veic 3 kucēnu aktēšanas: 3–5 dienu vecumā, 1 mēneša vecumā un pēc 8 nedēļu sasniegšanas. Metiena kontroles komisija var pieņemt lēmumu par kucēnu trešo aktēšanu pie audzētājiem, kuriem pirmās aktēšanas laikā tikuši atklāti pārkāpumi (kucēni vāji, tiek turēti sliktos apstākļos utt.). Audzētājs ārpus Rīgas robežām apmaksā ceļa izdevumus diviem metiena kontroles komisijas locekļiem.
- 7.4. Ja pēdējā aktēšanas reizē kucēniem tiek konstatēti standartā minētie diskvalificējoši defekti, kucēni tiek atzīti par vaislas brāķi. Gadījumā, ja defekts kucēnam augot varētu izzust, metiena kontroles komisija nolemj par atkārtotu aktēšanu atbilstošā vecumā un nosaka tās laiku.
- 7.5. Ja metienā pirmās apskates laikā, kuru veic kluba komisija vai audzētavas īpašnieks, tiek konstatēti kucēni ar iedzimtiem fiziskiem defektiem, kas nav savienojami ar pilnvērtīgu dzīvi, tad tie ir humāni eitanazējami. Kucēni, kuru svars dzimšanas brīdī ir mazāks par 50% no dzimušo kucēnu vidējā svara, ir humāni eitanazējami.
- 7.6. Ja metiena pēdējās apskates laikā tiek konstatēti kucēni ar fiziskiem defektiem, tad audzētājam jānodrošina šo kucēnu veterinārā apskate (ar LKF norīkojumu) un pēc slēdziena saņemšanas kluba valdei jāpieņem lēmums par kucēnu turpmāko likteni.
- 7.7. Ja metiena apskatē tiek konstatēts kaut viens metiss, tad viss metiens netiek reģistrēts.
- 7.8. Pirms metiena pēdējās apskates kucēni ir jāidentificē.
- 7.9. Par metiena apskati jāstāda akts, kuru jāparaksta audzētājam un metiena kontroles komisijas locekļiem. Otrās aktēšanas laikā metiena apskates aktā tiek uzrādīts datums, no kura kucēni var tikt atsavināti jaunajiem īpašniekiem.
- 7.10. Īru vilku suņu metieniem pēdējās aktēšanas laikā audzētājs metiena kontroles komisijai uzrāda protosistēmiskā (aknu) šunta analīžu rezultātus. Pārējo suņu šķirņu metieniem, tas ir ieteicams.

8. Dokumentu noformēšana. Kucēnu atsavināšana.

- 8.1. Kucēnus var atsavināt jaunajiem īpašniekiem:
 - 8.1.1. pēc astoņu nedēļu vecuma sasniegšanas un divas nedēļas pēc pēdējās vakcinācijas, pret vīrusa izraisītām infekcijas slimībām, ja vakcinācija veikta sešu nedēļu vecumā, vai nedēļu pēc pēdējās vakcinācijas pret vīrusa izraisītām infekcijas slimībām, ja vakcinācija veikta astoņu nedēļu vecumā;
 - 8.1.2. pēc triju mēnešu vecuma sasniegšanas, ja kucēns ir vakcinēts pret vīrusa izraisītām infekcijas slimībām un trakumsērgu, bet ne agrāk kā nedēļu pēc vakcinācijas.
- 8.2. Kucēnu atsavinot tiek noformēts atsavināšanas līgums (LKF noteiktā formā).
- 8.3. Visam metienam tiek noformēta metiena kartiņa ar kucēnu vārdiem (viena metiena suņu vārdiem jābūt ar vienu un to pašu burtu), metiena pievārdu, afiksu vai audzētavas nosaukumu.
- 8.4. Metiena kartiņa, vecāku ciltsrakstu, aprakstu lapu, sertifikātu, diplomu kopijas, pārošanas atļauja, veterinārārsta izziņas, metiena apskates akts tiek nodoti LKKK ciltsdarba vadītājam.
- 8.5. Ciltsrakstu noformēšanas apmaksā tiek veikta vienlaicīgi par visu metienu 3 mēnešu laikā pēc kucēnu dzimšanas.
- 8.6. Divu nedēļu laikā no atsavināšanas brīža audzētājam jānodod klubā pilna informācija par kucēna atsavināšanu, jaunā īpašnieka uzvārds, vārds, personas kods, adrese, ja ir - līdzīpašnieka dati (ja tāds ir), kopīpašuma līgums.
- 8.7. Audzētājam savlaicīgi jāveic norēķins ar suņa īpašnieku atbilstoši līgumam.

9. LKKK valdes un ciltsdarba vadītāja pienākumi.

- 9.1. LKKK valdes un ciltsdarba vadītāja pienākums ir sniegt atbildes uz jebkuriem audzētāja jautājumiem saistībā ar kucēnu audzēšanu, barošanu un turēšanu, kā arī orientējošās dokumentu noformēšanas izmaksas.

- 9.2. Pēc vaislas skates, kurā dzīvnieks saņem atļauju izmantošanai ciltsdarbā, suņa īpašniekam tiek izsniegts ciltsdarba nolikums. Īpašnieks apstiprina ar savu parakstu, ka ir iepazīstināts ar nolikumu un apņemas izpildīt visas tā prasības.

10. Pārkāpumi.

- 10.1. Gadījumā, ja kluba biedrs pārkāpj nolikuma prasības, LKKK valde var lemt jautājumu par viņa sodīšanu ar brīdinājumu, ciltsdarba aizliegumu uz laiku, vai izslēgšanu no kluba.
- 10.2. Kuces īpašnieku var sodīt, ja viņš:
- 11.2.1. sapārojis kuci ar suni, kurš neatbilst nolikuma prasībām;
 - 11.2.2. nav nodrošinājis kuces un metiena labturību;
 - 11.2.3. nav savlaicīgi apmaksājis metiena reģistrāciju;
 - 11.2.4. atsavinājis kucēnus neievērojot nolikuma 8.1.punkta un noteikumu prasības;
 - 11.2.5. nav norēķinājies ar vaislas suņa īpašnieku, atbilstoši pārošanas aktā ierakstītajiem nosacījumiem.
- 10.3. Suņa īpašnieku var sodīt, ja tas sapārojis savu suni ar kuci, kura nav reģistrēta FCI sistēmā sastāvošās organizācijas ciltsgrāmatā, jeb kuces īpašnieks nav uzrādījis pārošanas atļauju.
- 10.4. Audzētavas īpašnieku var sodīt, ja viņš:
- 11.4.1. nav izpildījis LKF „Nolikuma par audzētavām” prasības;
 - 11.4.2. nav veicis kluba noteiktos maksājumus;
 - 11.4.3. atsavinājis kucēnus neievērojot nolikuma 8.1.punkta un noteikumu prasības;
 - 11.4.4. nav nodrošinājis audzētavā suņu labturību;
 - 11.4.5. nav norēķinājies ar vaislas suņa īpašnieku, atbilstoši pārošanas aktā ierakstītajiem vienošanās noteikumiem;
 - 11.4.6. ieguvis neregistrētu metienu.

Pielikums Nr. 1

SKAIDROJUMS PAR MINISTRU KABINETA NOTEIKUMIEM NR.266

NOTEIKUMOS IR TEIKTS:

- 33.1 Mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks, kas pavairo tam piederošos suņus, kaķus vai mājas (istabas) seskus un atsavina to pēcnācējus:
- 33.1 1. nodrošina, ka šķirnes mājas (istabas) dzīvnieki ir ierakstīti Latvijā reģistrētas šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju organizācijas ciltsgrāmatā;
- 33.1 2. nodrošina, ka mājas (istabas) dzīvnieki ir apzīmēti un reģistrēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību un mājas (istabas) dzīvnieku datubāzē ir izdarīta atzīme par mājas (istabas) dzīvnieku atsavināšanu;
- 33.1 3. ir apmācīts mājas (istabas) dzīvnieku labturības jomā un saņēmis apmācību apliecināšanu dokumentu vai tam ir atbilstoša izglītība veterinārmedicīnas, bioloģijas vai kinoloģijas jomā. Ja mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks ir juridiska persona, vismaz viens tās darbinieks ir apmācīts vai ieguvis izglītību atbilstoši šajā apakšpunktā minētajām prasībām;

Tas nozīmē, ka cilvēkam ir rakstveida apliecinājums tam, ka viņš ir apmācīts labturības jomā(Likums stājās spēkā 2000.gadā, pirmie noteikumi izstrādāti 2006.gadā, līdz ar to tie, kuri bija apmācīti līdz tam DOSAAF,Mednieku biedrībā u.c. nemaz nevarēja iegūt zināšanas labturībā, jo tajā laikā nebija ne likuma, ne noteikumu, ne termina - labturība).

Ar izglītību veterinārmedicīnas,bioloģijas vai kinoloģijas jomā jāsaprot LR izglītības likuma noteiktā kārtībā iegūtā izglītība ar apliecinājumu – diploms(veterinārmedicīna, bioloģija) vai apliecība(kinoloģija). Ne zootehniskā, ne cita ar lauksaimniecību saistīta izglītība nav derīga. Arī pieredze nav zināšanu apliecinājums, uz to norādīja.

Tā kā LKF statūtos ir noteikts:

1.5. LKF savā darbībā vadās pēc saviem statūtiem, Starptautiskās kinoloģiskās federācijas (FCI) statūtiem un nolikumiem, Latvijas Republikas likumdošanas;

Tad klubi nedrīkst izsniegt pārošanas atļaujas, ja cilvēks nav izpildījis visus nosacījumus, arī tos, kurus nosaka LR normatīvie akti, šajā gadījumā MK Noteikumi, jo pretējā gadījumā netiek ievēroti LKF statūti.